

<https://doi.org/10.26565/2218-2470-2024-14-06>

УДК 374.7.091.33-027.22:364.07(477.54)«364»

Гусейнов Андрій Романович

студент 2 курсу магістратури соціологічного факультету

спеціальності 054 «Соціологія»

освітньої програми «Соціальний менеджмент»

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,

соціальний менеджер відділу організації роботи з соціально-психологічної

допомоги для надавачів соціальних послуг Харківського обласного центру

соціальних служб,

майдан Свободи, 5, Держпром, м. Харків, 61022, Україна,

е-mail: xf1ght777@gmail.com,

<https://orcid.org/0009-0004-9999-8153>

Євдокимова Ірина Анатоліївна

кандидат соціологічних наук, доцент,

завідувач кафедри соціології управління та соціальної роботи

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,

майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна,

е-mail: i.yevdokimova@karazin.ua,

<https://orcid.org/0000-0001-7099-757X>

ТРЕНІНГИ В ДІЯЛЬНОСТІ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ЦЕНТРУ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ В УМОВАХ ВІЙНИ

Війна в Україні спричинила масштабні соціальні виклики, які потребують оперативних рішень та адаптаційних заходів з боку державних і недержавних організацій, зокрема центрів соціальних служб. Харківський обласний центр соціальних служб відіграє ключову роль у забезпеченні соціального захисту вразливих категорій населення, наданні методичної підтримки та підвищенні професійної компетентності фахівців соціальної сфери.

Метою статті є визначити особливості та проблеми проведення тренінгів в діяльності Харківського обласного центру соціальних служб в умовах війни.

В статті запропоновано визначення тренінгу як організованого процесу навчання, який передбачає використання спеціальних методів та підходів для набуття учасниками необхідних навичок і знань, а також наведено класифікації тренінгів та схарактеризовано головні етапи їх організації та проведення. Також в статті відзначено, що тренінги стали з 2020 року важливим напрямом роботи обласних центрів соціальних служб в Україні, в тому числі Харківського обласного центру соціальних служб.

Як цитувати: Гусейнов А. Р., Євдокимова І. А. Тренінги в діяльності Харківського обласного центру соціальних служб в умовах війни // SOCIOPROSTIR: міждисциплінарний електронний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи. 2024, № 14. С. 59–68. <https://doi.org/10.26565/2218-2470-2024-14-06>

In cites: Huseynov A., Yevdokymova, I. (2024). Trainings in the activities of the kharkiv regional center for social services in wartime. *SOCIOPROSTIR: the interdisciplinary online collection of scientific works on sociology and social work*, 14, 59-68. <https://doi.org/10.26565/2218-2470-2024-14-06> [in Ukrainian].

В статті проаналізовано особливості діяльності Харківського обласного центру соціальних служб в умовах війни та наведено результати емпіричного дослідження, яке було проведено за допомогою методів опитування учасників тренінгів та тренера Харківського обласного центру соціальних служб. Результати опитування дозволили зробити висновок про те, що більшість учасників позитивно оцінюють тренінгову діяльність центру, відзначають її практичну спрямованість, актуальність тематики та високий рівень організації. Водночас було виявлено певні труднощі, пов'язані із безпековою ситуацією, логістичними обмеженнями та потребою у розширенні тематики тренінгів.

В статті також запропоновано рекомендації щодо покращення тренінгової роботи в Харківському обласному центрі соціальних служб. Зокрема, було відзначено важливість гнучких форматів навчання, поєднання офлайн- та онлайн-заходів, розширення тематики тренінгів, удосконалення їх методологічної бази.

Ключові слова: *тренінг, соціальна служба, обласний центр соціальних служб, соціальна робота, оцінка.*

Актуальність проблеми. Війна в Україні спричинила значні соціальні виклики, які потребують негайних рішень та адаптації з боку організацій різних форм власності та сфер діяльності, зокрема центрів соціальних служб. Серед найбільш актуальних проблем можна виділити масове вимушене переміщення населення, зростання кількості людей з інвалідністю, погіршення психоемоційного стану громадян, а також збільшення кількості сімей, що потрапили у складні життєві обставини. В таких умовах усі організації, в тому числі й центри соціальних служб, змушені впроваджувати ефективні методи роботи, які сприятимуть швидкій адаптації до нових умов, підвищенню якості послуг, згуртованості колективу та розвитку необхідних професійних компетенцій у працівників. Одним із важливих інструментів в цьому контексті виступають тренінги.

Вивчення особливостей та проблем, що виникають при організації тренінгових заходів у центрах соціальних служб України, а також розробка відповідних рекомендацій щодо їх удосконалення є надзвичайно актуальним науково-практичним завданням. Адже ефективність тренінгової роботи безпосередньо впливає на загальну результативність функціонування цих організацій у кризових умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням дослідження тренінгів присвятили свої праці такі науковці, як К. Левін, який розглядав основи групової динаміки та вивчав вплив тренінгів на зміну поведінки; Б. Такман, який є автором концепції етапів розвитку команд, яка широко застосовується у тренінговій практиці; Д. Дьюї, який зробив акцент на практичному навчанні через досвід; А. Бандура, який досліджував соціально-когнітивні аспекти навчання, зокрема процеси поведінкового моделювання; та Д. МакГрегор, який аналізував мотиваційні фактори в управлінні персоналом через тренінгові програми, та ін. Проте варто зазначити, що соціологічні дослідження, присвячені аналізу тренінгів у діяльності центрів соціальних служб України, залишаються малодослідженою темою. Саме такі наукові розвідки могли б сприяти виявленню існуючих проблем і розробці відповідних рекомендацій для їхнього вирішення.

Мета статті – визначити особливості та проблеми проведення тренінгів у Харківському обласному центрі соціальних служб в умовах війни.

Виклад основного матеріалу. Тренінг – це організований процес навчання, який передбачає використання спеціальних методів та підходів для набуття учасниками необхідних навичок і знань. В сучасних організаціях тренінги виступають одним з найбільш поширених методів навчання персоналу, який забезпечує ефективний підхід до формування нових знань та навичок. До того ж тренінги є доволі гнучким методом, адже дозволяють адаптувати навчання під конкретні потреби організації та її персоналу, орієнтовані на надання працівникам як теоретичних, так і практичних знань. Тренінги також сприяють розвитку не лише професійних, а й особистісних компетенцій учасників, що є важливим фактором для успішної діяльності в сучасному конкурентному середовищі.

Класифікація тренінгів може здійснюватися за різними критеріями. Наприклад, за змістом тренінги поділяють на тренінги розвитку або такі, що спрямовані на вдосконалення професійних навичок персоналу (комунікація, лідерство, технічні компетенції тощо); мотиваційні тренінги, які спрямовані на розвиток мотивації персоналу, формування в нього позитивного ставлення до роботи; адаптаційні тренінги – це такі, які допомагають новим співробітникам краще адаптуватись на робочому місці. За таким критерієм, як методологія проведення, тренінги поділяють на теоретичні або такі, що переважно спрямовані на надання теоретичних знань та проводяться у формі лекцій з презентаціями; практико-орієнтовані тренінги спрямовані в першу чергу на формування практичних навичок та, відповідно, проводяться з використанням інтерактивних вправ та групових завдань; змішані тренінги поєднують характеристики перших двох типів тренінгів. В сучасних умовах, актуальності також набула класифікація тренінгів за таким критерієм, як організаційна форма їх проведення. Відповідно до цього критерію виокремлюють офлайн-тренінги, які проводяться в класичному форматі з безпосередньою взаємодією учасників; онлайн-тренінги – проводяться дистанційно з використанням цифрових платформ; та змішані тренінги, які комбінують традиційну та онлайн-форму проведення.

Ефективність тренінгів значною мірою залежить від методів навчання. До методів, які найчастіше застосовують в тренінгах, можна віднести рольові ігри, групові дискусії, кейс-метод, мозковий штурм та інші.

Процес організації та проведення тренінгу включає кілька етапів. Найчастіше в науково-методичних публікаціях до них відносять наступні:

- 1) Аналіз потреб учасників та визначення основних цілей тренінгу та очікуваних результатів.
- 2) Розробка програми тренінгу. На цьому етапі відбувається підготовка навчальних матеріалів та методичних рекомендацій, включаючи презентаційні матеріали, кейси та вправи, відбувається вибір методів та форм проведення тренінгу.
- 3) Проведення тренінгу.
- 4) Оцінка тренінгу. Для визначення успішності тренінгу застосовуються різні методи, такі як анкетування, інтерв'ю, спостереження тощо.

Отже, тренінги є потужним інструментом розвитку організації та персоналу в сучасному суспільстві. Грамотний підхід до організації та проведення тренінгів дозволяє максимально реалізувати їхній потенціал та досягти стратегічних цілей будь-якої організації, в тому числі це стосується і обласних центрів соціальних служб.

Обласні центри соціальних служб відіграють важливу роль у реалізації державної соціальної політики на регіональному рівні. Слід зазначити, що в умовах війни та змін, які пов'язані з адміністративно-територіальною реформою в Україні, з 2020 року функції цих центрів зазнали певних трансформацій. Якщо раніше діяльність обласних центрів соціальних служб була зосереджена переважно на координації та методичній підтримці діяльності соціальних служб області, то з 2020 року центри стали виконувати функцію навчання. Згідно законодавству, центри соціальних служб є закладами, що проводять методичне забезпечення організації соціальної роботи, надання соціальних послуг, організовують навчання з питань проведення соціальної роботи, надання соціальних послуг [7]. Отже, навчання надавачів соціальних послуг в громадах стало важливим напрямом роботи обласних центрів соціальних служб в Україні.

У світлі сучасних викликів, таких як пандемія COVID-19 та війна, центри соціальних служб зосередили свою діяльність на розробці та впровадженні навчальних заходів, які присвячені темам кризової допомоги, підтримки внутрішньо переміщених осіб, роботі з військовослужбовцями та профілактиці емоційного вигорання, психологічній реабілітації та допомозі особам, які зазнали травматичних подій та ін. В цьому контексті значна увага в діяльності обласних центрів соціальних служб приділяється також тренінгам, які стали невід'ємною частиною навчального напрямку роботи обласних центрів соціальних служб в Україні.

Харківський обласний центр соціальних служб (раніше – Харківський обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді) було засновано у 1993 році як комунальну установу. На сьогоднішній день ХОЦСС має штат із 36 співробітників, які виконують свої обов'язки у наступних структурних підрозділах:

- адміністративний персонал;
- відділ з питань документального забезпечення та господарської діяльності;
- відділ організаційно-аналітичної роботи;
- відділ інформаційно-комунікаційної діяльності;
- відділ методичного забезпечення соціальної роботи та підвищення професійних компетенцій надавачів соціальних послуг;
- відділ організації навчальних заходів для сімейних форм виховання;
- відділ організації роботи з соціально-психологічної допомоги для надавачів соціальних послуг.

Для вирішення актуальних соціальних проблем в центрі функціонують спеціалізовані підрозділи. Наприклад, Харківська регіональна психологічна служба здійснює виїзні заходи до громад з метою психологічної підтримки фахівців та вразливих верств населення. Окрім цього, служба проводить індивідуальні консультації та психоосвітні заходи, орієнтовані на підтримку ментального здоров'я.

Гаряча лінія центру забезпечує мешканцям області можливість отримати безоплатні консультації та перенаправлення до відповідних служб для вирішення проблемних ситуацій.

Ще одним важливим підрозділом є Спеціалізоване формування раннього втручання, яке надає комплексну підтримку дітям до 3 років із ризиком або підтвердженим порушенням розвитку. Основним завданням цього підрозділу є раннє виявлення можливих відхилень у розвитку, складання індивідуальних реабілітаційних планів та надання допомоги сім'ям у процесі догляду та виховання.

Також у центрі функціонує гаряча лінія «1552», яка надає інформаційну, консультативну та психологічну підтримку мешканцям регіону, допомагаючи у питаннях соціального захисту, сімейного виховання, надає допомогу військовослужбовцям та членам їхніх сімей.

На базі центру діє Навчально-методичний центр, який займається організацією навчальних заходів для соціальних працівників. Особлива увага приділяється розвитку навичок у сфері надання психологічної підтримки, соціальної роботи та ефективної комунікації з уразливими категоріями населення. Станом на 01 листопада 2024 року до навчальних програм центру було залучено 2320 осіб.

Тренінги, які проводяться у Харківському обласному центрі соціальних служб, спрямовані на підвищення професійної компетентності фахівців. Їх можна поділити на два основні типи: 1) тренінги з соціальної роботи, які присвячені таким темам, як особливості надання соціальних послуг у громадах; підготовка батьків для сімейних форм виховання; робота з вразливими категоріями населення та ін.; 2) тренінги з психологічної підтримки, які присвячені темам стресостійкості, профілактики емоційного вигорання, підтримки ментального здоров'я та ін.

У зв'язку з безпековими ризиками, тренінги у Харківському обласному центрі соціальних служб переважно проводяться в онлайн-форматі, що дозволяє охопити ширшу аудиторію. Організація офлайн-заходів ускладнюється через військові дії, пошкодження інфраструктури та логістичні труднощі самого Харківського обласного центру соціальних служб. Так, будівля центру зазнала суттєвих руйнувань в 2024 році від ракетного обстрілу, що значно вплинуло на можливість проведення офлайн-заходів.

Тренінговий процес у центрі ґрунтується на принципах інтерактивного навчання, співпраці з неурядовими організаціями та використання сучасних методик. Серед найпоширеніших підходів – рольові ігри, аналіз кейсів та виконання практичних завдань. Такий підхід сприяє активному засвоєнню матеріалу та отримує позитивні відгуки від учасників.

Отже, Харківський обласний центр соціальних служб відіграє ключову роль у підвищенні рівня професійної підготовки соціальних працівників, наданні комплексної підтримки населенню та впровадженні інноваційних підходів у сфері соціальної роботи. Завдяки навчальним заходам та ефективній роботі спеціалізованих підрозділів, центр продовжує залишатися важливою ланкою соціального захисту в Харківському регіону, адаптуючи свою діяльність до нових викликів та потреб суспільства.

У 2024 році було проведено опитування із застосуванням методу анкетування з використанням гугл-форми та методу інтерв'ю. Опитування було спрямоване на оцінювання та з'ясування особливостей тренінгової роботи Харківського обласного центру соціальних служб. В опитуванні взяли участь 82 працівника закладів та установ соціального захисту, які є надавачами соціальних послуг, з 35 територіальних громад Харківської області. Всього на території Харківської області функціонує 56 територіальних громад.

Результати опитування свідчать про позитивне сприйняття навчальних заходів Харківського обласного центру соціальних служб надавачами соціальних послуг. Більшість опитаних зазначили, що тренінги були актуальними, сприяли отриманню нових знань та практичного досвіду, ознайомленню зі змінами у законодавстві щодо соціальних стандартів тощо. Крім того, учасники високо оцінили рівень організації тренінгів, подачу матеріалу та якість зворотного зв'язку з тренерами.

Серед позитивних аспектів респонденти також виділили високий рівень методичної підготовки тренерів, можливість застосування отриманих знань у практичній діяльності, актуальність тематики, що відповідає сучасним викликам соціальної сфери.

Більшість опитаних (80 осіб) підтвердили, що тренінги допомогли їм у впровадженні Державних стандартів соціальних послуг. 59 респондентів зазначили, що вони впевнені у можливості ініціювання позитивних змін у своїх громадах на основі отриманих знань.

Рис.1. Перелік базових соціальних послуг, за якими є потреба у проведенні навчальних заходів, n=82, кількість відповідей

Працівники соціальних служб високо оцінили якість проведення навчальних заходів, зазначивши, що не стикалися із серйозними організаційними проблемами під час участі в них.

Тренінги з психологічної та психосоціальної підтримки відвідали 72 працівники соціальних служб Харківської області. На думку більшості респондентів, основними труднощами під час участі в тренінгах для були безпекова ситуація в регіоні, обмежені можливості для фізичної присутності через транспортні труднощі, брак практичних завдань під час деяких заходів, незручність часу проведення для окремих учасників.

Але попри зазначені виклики, опитані відзначили такі корисні для них теми проведених тренінгів, як профілактика професійного вигорання, управління стресом, відновлення особистих ресурсів, перша психологічна допомога та навички психологічної підтримки (Рис. 1, Рис. 2).

Рис. 2. Перелік корисних тем, за якими є потреба у проведенні навчальних заходів, n=82, кількість відповідей

Опитані також запропонували шляхи вдосконалення тренінгової роботи в Харківському обласному центрі соціальних служб, а саме: розширити можливості вибору між онлайн- та офлайн-форматами тренінгів, забезпечити більше практичних завдань, організовувати навчальні заходи у безпечних умовах (укриттях), надавати сертифікати про участь.

Проведення напівструктурованого інтерв'ю з тренером дозволило краще зрозуміти особливості та проблеми проведення тренінгів в Харківському обласному центрі соціальних служб в умовах війни. Так, зокрема, на думку тренера, війна в Україні суттєво вплинула на тренінгову роботу в Харківському обласному центрі соціальних служб:

«Тренінги зазнали кардинальних змін. По-перше, тривалість стала менше, через логістичні обмеження, працівникам з громад складніше приїжджати до місця проведення. По-друге, наш центр знаходиться в середині міста Харкова, де є постійна небезпека через ракетні обстріли. По-третє, в листопаді цього року наша будівля двічі зазнала ракетне влучання, після атаки у надавачів з'явилося ще більше переживань щодо приїзду в м. Харків. Все частіше у надавачів переважає проведення занять в онлайн форматі. Хочу ще зазначити, зміни є стосовно орієнтованості тренінгів на більший психологічний аспект (підвищення стресостійкості, саморегуляція, підвищення ментального здоров'я)».

Війна також згенерувала суттєві виклики, з якими стикаються як тренери так і учасники тренінгів Харківського обласного центру соціальних служб:

«Постійні зміни в електропостачанні, повітряні тривоги в м. Харкові, переміщення людей створює непередбачуваність і ускладнює планування тренінгових занять. Важливо ще психологічний стан учасників, які вони переживають пов'язаних з війною – стрес, тривожність, навіть відчай. Воно дуже впливає на їх мотивацію та здатність сприймати нову інформацію. Існують і технічні труднощі, проблеми зі зв'язком та інтернетом. Знайти безпечне місце для проведення офлайн-тренінгів може бути складно, особливо в місті Харкові, яке постійно обстрілюється».

Ключовими викликами для тренінгової роботи в умовах війни є обмеженість ресурсів, проблеми з логістикою та постійні загрози безпеці. Попри це, Харківський обласний центр соціальних служб активно працює над залученням нових партнерів і вдосконаленням навчальних програм, адаптуючи їх до потреб надавачів соціальних послуг:

«Сучасні техніки проведення вже використовуються тренерами Харківського ОЦСС – це арт-терапія, новітня методика, яка особливо корисна для роботи з дітьми, рольові ігри дозволять краще зануритись до процесу проведення та поглянути на ситуацію з іншого боку. Хотілося б більше зворотного зв'язку з учасниками, більше комунікації та активнішого залучення під час навчань. Ми помічаємо що інструменти та наглядні матеріали – такі як банери, малюнки, плакати та роздаткові матеріали сприяють кращому засвоєнню інформації. Зараз актуальним є метафоричні картки».

Висновок. Отже, проведений аналіз дозволяє зробити висновок про те, що обласні центри соціальних служб є важливою складовою механізму реалізації соціальної політики в Україні і важливим напрямом роботи цих організації в останні роки є навчання надавачів соціальних служб територіальних громад, в тому числі за допомогою проведення тренінгів.

Дослідження діяльності Харківського обласного центру соціальних служб засвідчило його важливу роль у навчанні надавачів соціальних послуг в Харківській області. Результати емпіричного дослідження продемонстрували, що більшість учасники тренінгів позитивно оцінюють їх організацію та проведення. Разом із цим було виявлено кілька аспектів, які вимагають покращення, зокрема розширення тематики тренінгових програм, застосування інноваційних методів навчання та підвищення рівня безпеки учасників під час проведення занять.

Рекомендації щодо вдосконалення тренінгової роботи передбачають впровадження гнучких форматів навчання (поєднання онлайн- та офлайн-режимів), посилення практичного та психологічного компонентів тренінгів, а також розробку ефективних механізмів навчання в умовах кризових ситуацій. Особливу увагу слід приділити підготовці соціальних працівників до роботи з новими цільовими групами, зокрема військовослужбовцями та їхніми сім'ями, що є актуальним у контексті сучасних суспільних викликів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баклі Р., Кейпл Дж. Теорія та практика тренінгу. Миколаїв : Прес, 2012. 352 с.
2. Безпалько О. В. Тренінг як інноваційна форма соціально-педагогічної роботи // Соціальна педагогіка: теорія та практика. 2004. № 1. С. 22–28.
3. Глухов В. О. Теорія і практика тренінгових технологій : практич. посіб. / В. О. Глухов. Херсон : Ексмо, 2020. 104 с.
4. Ділтс Р. Сучасні тренінгові практики: когнітивний і поведінковий підходи / Пер. з англ. Л. Матвійчук. Запоріжжя, 2018. 377 с.
5. Левін К. Динаміка груп: основи теорії та практики / Пер. з англ. Л. Матвійчук. Одеса : Поліграф, 2014. 280 с.
6. Про соціальні послуги: Закон України від 17. 01. 2019 р. № 2671- VIII. Дата оновлення: 15. 11. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (дата звернення: 18. 09. 2024).
7. Типове положення про республіканський Автономної Республіки Крим, обласний, Київський та Севастопольський міський центр соціальних служб. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 р. № 479. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/479-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 18. 09. 2024).

Стаття надійшла до редакції 05.11.2023.

Стаття рекомендована до друку 13.12.2023.

Huseynov Andriy

2nd year master's student School of Sociology

Specialty 054 «Sociology»

Educational program «Social Management»

V.N. Karazin Kharkiv National University,

Social Manager of Department of Organization of Social and Psychological Assistance for Social Service Providers, Kharkiv Regional Center for Social Services,

Svobody Sq., 5, Derzhprom, Kharkiv, 61022, Ukraine,

e-mail: xf1ght777@gmail.com,

<https://orcid.org/0009-0004-9999-8153>

Yevdokymova Iryna

PhD (Sociology), Associate Professor,

Head of Sociology of Management and Social Work Department,

V. N. Karazin Kharkiv National University,

4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine,

e-mail: i.yevdokimova@karazin.ua,

<https://orcid.org/0000-0001-7099-757X>

TRAININGS IN THE ACTIVITIES OF THE KHARKIV REGIONAL CENTER FOR SOCIAL SERVICES IN WARTIME

War in Ukraine has caused large-scale social challenges that require prompt solutions and adaptation measures from both governmental and non-governmental organizations, including social service centers. The Kharkiv Regional Social Service Center plays a key role in ensuring social protection for vulnerable groups, providing methodological support, and enhancing the professional competence of social service professionals.

The aim of this article is to define the specifics and the problems of the training activities of the Kharkiv Regional Social Service Center under wartime conditions.

The article proposes a definition of training as an organized learning process that involves the use of special methods and approaches to provide participants with the necessary skills and knowledge. It also presents classifications of training and characterizes the main stages of their organization and implementation.

The author notes that training has become an essential area of work for regional social service centers in Ukraine since 2020, including the Kharkiv Regional Social Service Center. The article analyzes the specifics of the center's activities under wartime conditions and presents the results of empirical research conducted through surveys of training participants and a trainer from the Kharkiv Regional Social Service Center. The survey results indicate that most participants positively evaluate the center's training activities, highlighting their practical focus, topicality, and high level of organization. At the same time, certain challenges were identified, including security concerns, logistical constraints, and the need to expand training topics.

The article also provides recommendations for improving the training activities at the Kharkiv Regional Social Service Center. In particular, it emphasizes the importance of flexible training formats, including a combination of offline and online events, expanding the range of training topics, and improving their methodological foundation.

Key words: *training, social service, regional social service center, social work, evaluation.*

REFERENCES

1. Buckley, R., & Caple, J. (2012). *Theory and practice of training*. Mykolaiv: Press [in Ukrainian].
2. Bezpalko, O. V. (2004). Training as an innovative form of socio-pedagogical work. *Sotsialna pedahohika: teoriia ta praktyka*, (1), 22-28 [in Ukrainian].
3. Hlukhiv, V. O. (2020). *Theory and practice of training technologies. A practical guide*. Kherson: Eksmo [in Ukrainian].
4. Dilts, R. (2018). *Modern training practices: Cognitive and behavioral approaches*. Zaporizhzhia.
5. Lewin, K. (2014). *Group dynamics: Basics of theory and practice*. Odesa: Polihraf [in Ukrainian].
6. Verkhovna Rada of Ukraine. (2019). *On social services: Law of Ukraine №. 2671-VIII*, January 17, 2019. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> [in Ukrainian].
7. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2020). *Standard regulations on the Republican Autonomous Republic of Crimea, Regional, Kyiv, and Sevastopol City Centers of Social Services*. (Resolution No. 479, June 1, 2020). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/479-2020-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

The article was received by the editors 05.11.2024.

The article is recommended for printing 13.12.2024.